

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціологія міграції»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *соціологія*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1*, семестр – *2*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Новосад Крістіна Ярославівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: kristina.novosad@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. В курсі соціології міграції розглядаються ключові підходи до аналізу в сучасній соціологічній теорії. Особливе значення приділяється таким аспектам, як історичний контекст виникнення теорії чи інших підходів до аналізу міграційних процесів, факторам, які сприяють міграції. Соціологія міграції у системі соціально-гуманітарних наук полягає у тому, що вона привертає увагу до наявних проблем в суспільстві, сприяє формуванню знань про соціальну реальність та зміні поведінки індивідів в соціальних групах та суспільстві в цілому.

2. Метою дисципліни. є формування уявлення про міграцію та її різновидів на сучасному етапі розвитку соціологічних підходів до вивчення міграції, отримання навиків здійснення теоретичного аналізу базових уявлень про міграційні процеси.

Завдання курсу: навчити студентів здійснювати теоретичний аналіз базових уявлень про міграцію, сформуванню уявлень про історію та сучасні підходи до вивчення міграції; розкрити принципи впливу міграційних процесів на індивіда та суспільства в цілому; навчити студентів розглядати значні проблеми сучасності через призму теоретичних підходів до вивчення міграційних процесів, ознайомлення студентів з реальним станом міграційних практик в сучасному суспільстві.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Історико-теоритичні засади вивчення міграції.

2. Класифікація підходів до вивчення міграції. Поняття «міграції» в соціології.
3. Соціологічні теорії в курсі «Соціологія міграції».
4. Соціально-психологічні підходи вивчення міграції.
5. Особливості економічного підходу вивчення міграції.
6. Значення, функції та роль міжнародної міграції.
7. Взаємозв'язок міжнародної міграції з процесами глобалізації.
8. Соціальні ризики трудової міграції.
9. Проблеми та методи адаптації мігрантів.
10. Проблема змін ідентичностей у контексті міжнародної міграції.

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

- загальні: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК05); здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК06); здатність планувати і здійснювати міжособистісну взаємодію (ЗК07); здатність усвідомлювати проблематику рівних можливостей у суспільстві, зокрема у її гендерних, расових, вікових аспектах (ЗК08);

- фахові: здатність аналізувати соціальні явища і процеси (СК01); здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями (СК06); здатність розуміти соціальні процеси, тренди, можливості і виклики соціальних змін в Україні та світі та стратегічно планувати вектор їх руху (СК08).

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Западнюк С. Міграції населення України: передумови, динаміка та наслідки розвитку. *НАН України ; Ін-т географії. Академперіодика*. К., 2011. 240 с.
2. Зовнішня трудова міграція населення України: звіт / [заг. ред. Укр. Центр соц. реформ, Держ. ком. Статистики України]. К., 2009. Режим доступу : <http://www.openukraine.org/ua/programs/migration/research-program>.
3. Новітня еміграція: проблеми соціального і національного сирітства: зб. наук. статей і виступів за матер. круглих столів / Міжнар. ін-т освіти, культури та зв'язків з діаспорою Нац. ун-ту «Львівська політехніка»; уклад. І. М. Ключковська, Н. О. Гумницька. – Львів : МІОК Національного університету «Львівська політехніка», 2010. 250 с.
4. Ровенчак О., Володько В. Міжнародна міграція: теорія та практика : монографія. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів. 2015. 410 с.
5. Giddens A. Introduction to sociology / by Anthony Giddens. 1991. 301 p.
6. Lee E.S. A theory of Migration / E.S. Lee // Demography. 1966. Vol.3.
7. Migration and Identity / ed. By Benmayor and Skotnes. – New York : Oxford University Press. 1994. 223 p.

Допоміжна література

1. Новосад К. Я. Соціальні ризики трудової міграції з України. *Актуальні питання соціології і соціальної роботи та професійної підготовки фахівців*. Ужгород, 2016. С. 203-217.
2. Новосад К. Я. Перешкоди і ризики міжнародної трудової міграції з України. *International scientific conference: current issues and problems of social sciences*. Kielce, Poland. 2016. С. 36-40.
3. Новосад К. Я. Відмінності позиції досвідчених і потенційних трудових мігрантів з України щодо перешкод у країнах перебування. *Соціальні технології : актуальні проблеми теорії та практики*. Запоріжжя : Класичний приватний університет. 2017. Вип. 76. С. 145 – 155.
4. Новосад К. Я. Соціальні ризики міжнародної трудової міграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. №40. Ужгород. 2017. С. 187-189.
5. Пуригіна О., Сардак С. Міжнародна міграція: навч. посіб. Донецьк. Видавництво ДНУ, 2009. 352 с.
6. Свириденко Д. Академічна мобільність: відповідь на виклики глобалізації: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. 279 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
2. <https://sau.in.ua/magazine/ukrayinskyj-socziologichnyj-zhurnal/>
3. <http://stmm.in.ua/archive/>
4. Beck's Theory of Risk Society of Modernity: Definition and Speciality of Risk Society [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.yourarticlelibrary.com/sociology/becks-theory-of-risk>.
5. Anthony Giddens' and Ulrich Beck's conceptions of risk. November 27, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://multimediateeek.wordpress.com/2015/11/27/anthony-giddens-and-ulrich-becks-conceptions-of-risk/>.